

Protokoll för Nordiska rådets 61:a session, Stockholm

Presidenter: Sinikka Bohlin (1-5), Kent Olsson (6), Bendiks H. Arnesen (7), Per Kristian Foss (8), Kent Olsson (9), Marion Pedersen (10), Bendiks H. Arnesen (11), Marion Pedersen (12), Erkki Tuomioja (13-14), Helgi Hjörvar (15), Sinikka Bohlin (16-21)

Tisdag 27 oktober 2009
Kl. 14.30 – 18.00

Presidenter: Sinikka Bohlin (1-5), Kent Olsson (6)

1. Sessionens öppnande
2. Fastställande av närvarolista
3. Godkännande av dagordning
4. Regler för sessionens genomförande – information om procedur vid voteringar
5. Nordiskt toppmöte
6. Nordiska ministerrådets program 2010

1. Sessionens öppnande

(001)

Sveriges talman **Per Westerberg**:

Ärade ledamöter, statsråd, inbjudna gäster, mina damer och herrar! Välkomna hit till kammarens plenisal i Riksdagshuset. Nordiska rådet bildades som bekant 1952, och sedan dess har 14 sessioner hållits här i Stockholm. Den första sessionen här i Stockholm ägde rum 1955 och då i första kammarens plenisal i Riksdagshuset. En viktig fråga på dagordningen från den sessionen var det nordiska lagstiftningssamarbetet. Då underströks att länderna vid instiftande av ny lagstiftning skulle ta hänsyn till konsekvenserna för sina nordiska grannländer, något som är minst lika viktigt i dag trots att det inte är en särskilt uppmärksammas fråga.

Åren 1974 och 1979 hölls sessionen i den så kallade nya riksdagen vid Sergelstorg och 1984 var det första gången sessionen ägde rum i denna plenisal. Nordiska rådets sessioner har alltid varit välkomna i våra olika parlament, men många delar uppfattningen att resurserna är begränsade, vilket förhindrar fortsatt expansion av delegationssammansättningen vid sessionerna. Vissa begränsningar är önskvärda.

Vid en tillbakablick i Nordiska rådets protokoll kan konstateras att det internationella samarbetet, utrikes- och säkerhetspolitiken inte så ofta varit förekommande på agendan. Enligt Helsingforsavtalet var det heller inte en fråga som skulle diskuteras av rådet. På senare år har det internationella samarbetet utvecklats och blivit mycket, mycket mer omfattande. Det som förr var en angelägenhet för ett fåtal i våra riksdagar, främst i utrikesutskotten, engagerar i dag en majoritet av kamrarnas ledamöter och är ett viktigt inslag i det vardagliga arbetet. Samtidigt, eller kanske på grund av utvecklingen av den internationella verksamheten har antalet internationella organisationer som de nordiska parlamenten medverkar i ökat. Men för att det internationella arbetet ska kunna ske effektivt och till nytta för medborgarna i våra respektive länder krävs samordning och fokusering, och i förlängningen kanske även begränsningar av antalet samarbetsorgan och organisationer.

Under förra veckan hölls här i Stockholm det första mötet med det Östliga partnerskapets parlamentariska dimension, en ny organisation som rönt ett mycket stort intresse, inte minst för EU:s stöd till stärkandet av demokratiarbetet i Östeuropa, med stort deltagande från den svenska riksdagen. Förankringen av det internationella samarbetet i våra parlament

diskuteras därför fortlöpande och mycket har gjorts, men vi kan bli ännu bättre. En väg att gå skulle kanske kunna vara ett tydligare mandat från våra parlament och även tydligare återrapportering. Man ska inte underskatta betydelsen av att våra fackutskott dras in i arbetet på samma sätt som skett i EU-frågorna i några av våra parlament.

Jag vill återigen med glädje hälsa er välkomna till Nordiska rådets 61:a session och konstatera att Nordens samlade politiska ledarskap, våra statsministrar och våra oppositionsledare, om en kort stund här i plenisalen ska debattera Nordens roll i EU. Sverige har som ni alla vet just nu ordförandeskapet i EU, och sedan den 1 juli har därför ett stort antal EU-möten mellan parlamentariker ägt rum i dessa riksdagens hus. För bara några veckor sedan höll samarbetsforumet Cosac sitt möte i denna plenisal för att diskutera aktuella europeiska samarbetsfrågor. Deltagarna var ledamöterna från parlamenten i EU och kandidatländerna. Som gäster deltog även isländska Alltinget och norska Stortinget. Högt upp på dagordningen stod klimat, den ekonomiska krisen, öppenheten i EU-samarbetet och samarbetet i migrations- och asylfrågor samt polisiära frågor, frågor som är aktuella även på er dagordning här i dag.

Det nordiska samarbetet har en stark folklig förankring. Vår gemenskap och vårt samarbete över gränserna behövs i de nordiska medborgarnas vardag. Jag önskar er därför av allt mitt hjärta framgång i det arbete som nu förestår inför Nordiska rådets 61:a session och i det fortsatta nordiska samarbetet.

(002)

Sinikka Bohlin, Nordiska rådets president:

Kära nordiska vänner! Låt mig först tacka Per Westerberg för hans välkomstord och för den gästfrihet som riksdagen och all dess personal visar oss och som gjort det möjligt att hålla vår session i denna vackra sal. Även jag vill önska er varmt välkomna till Stockholm, till riksdagen och till Nordiska rådets 61:a session.

Jag vill också rikta ett stort tack till Folkoperan för det musikaliska inslaget vid öppnandet av vår session. Det vi just hört är ur Pärldiskarna, en opera av George Bizet om människans jakt efter lycka. Operan handlar om kärlek och vänskap men också om en natur som blivit våldsam och som människan inte längre är herre över - tänkvärt inför det stora klimattoppmötet. Tack till våra tre solister, pianisten och medlemmarna ur Folkoperans orkester!

År 1999 öppnades den 51:a sessionen just i denna plenisal. Då, för tio år sedan, framlades en rapport om ett gränslöst Norden. I rapporten redogjordes för en del av de hinder som försvårar medborgarnas fria rörlighet i Norden och vad som kan göras för att avveckla kvarvarande hinder. Som ni vet är gränshinder fortfarande föremål för diskussion vid denna session.

Andra viktiga frågor som ska behandlas vid denna session i Norden är Nordens roll i EU, temat för vårt toppmöte, fördjupat utrikes- och försvarspolitiskt samarbete samt energi och klimat - för att bara nämna några.

Debatten under sessionen blir vägledande för vårt kommande arbete. Jag kan konstatera att det ligger väl i linje med de frågor som det svenska ordförandeskapet valt att prioritera under detta år. Gemenskap, samarbete som bygger på en värdegemenskap i Norden, ska stärka integrationen mellan länderna, underlätta mobiliteten och vara till nytta för de nordiska medborgarna. Grannskap, ett nära samarbete med våra grannländer runt Östersjön och i nordvästra Ryssland - just detta regionala samarbete har fått en alltmer central position i det nordiska samarbetet. Det tredje, globaliseringen, är en utmaning och en möjlighet för det nordiska samarbetet.

Vi står inför många problem, men vi kan också göra nytta genom att samarbeta. Jag tänker särskilt på klimatet, ungdomsarbetslösheten och den ekonomiska kris som har drabbat oss alla i olika grad. Där kan vi tillsammans gå starkare än var och en för sig.

Det nordiska samarbetet börjar bli lite gammalt. De som började med det nordiska samarbetet var inte vi parlamentariker utan Föreningen Norden som nu fyller 90 år - det folkliga samarbetet mellan nordiska länder. Sedan kom vi parlamentariker 1952 och bildade Nordiska rådet. Ministerrådet kom 1971, och där mittemellan fick vi Helsingforsavtalet, som på något sätt ändå reglerar vad vi ska göra och hur vi ska göra.

Samtidigt har världen omkring oss förändrats, oftast i positiv riktning. Men fortfarande finns det en del problem att lösa i vårt närområde. Kanske är det dags att fundera över Helsingforsavtalets innehåll. Som jag var inne på kom avtalet 1962 och är snart 50 år. En del förändringar har gjorts men ingen helhetsöversyn. Vi ska inte diskutera det i dag, men jag vill ändå att ni tar tanken med er.

Det har också varit ett märkesår - ett märkesår för Finland och Sverige. 1809 fick vi en ny gräns i Torneälven. Finland och Sverige började gå sin egen väg, åt var sitt håll, efter 600 år i gemenskap.

Vårt sätt att i Nordiska rådet uppmärksamma detta märkesår är att vi gett ett litet bidrag till en språkskola i Haparanda. Där går barn från Torneå och Haparanda. Man läser både svenska och finska. Som ett resultat av det bidraget har ni i era väskor en liten bok, På gränsen/Rajalla, Dikter och bilder av språkskolans elever, Runoja ja kuvia kielikoululaisilta. Jag ska läsa en dikt. Vi är nämligen några som växt upp på var sin sida av Torneälven.

Dikten heter Gränsen under mina vingar:
"Om jag vore en fågel,
skulle jag bre ut mina vingar över gränsen.
Himlen skulle vara mitt paradys,
och vinden min beskyddare.
Jag skulle möta molnen med vänlighet,
och hälsa andra fåglar välkomna.
Jag skulle vara en av människorna.
en av människorna på gränsen."

Med dessa ord vill jag återigen understryka hur välkomna ni alla är - regeringsrepresentanter, medlemmar, suppleanter, särskilt inbjudna gränser, sekretariatet och representanter för medierna.

Jag hoppas verkligen att vi får några debattglada dagar. Med dessa ord förklarar jag den 61:a sessionen öppnad.

2. Fastställande av närvarolista

Presidenten: Ett förslag till närvarolista är omdelt i salen. Kan förslaget godkännas?
Svaret er JA.

Närvarolistan blev godkänd med nedanstående ändringar:

Ändringar till närvarolistan:

*Det anmäldes att **Rigmor Andersen Eide** inte deltar i sessionen.*

*Det anmäldes att **Kimmo Sasi** ersätter **Arja Karhuvaara** den 27 oktober*

Rådet beslöt att fastsätta närvarolistan i enlighet härmed.

Presidenten: Under denna punkt vil jag påminna om, att eventuelle ändringar till närvarolistan ska lämnas skriftligt till den sittande presidenten och till protokollföraren vid podiet.

3. Godkännande av dagordning

Presidenten: Vi går till punkt 3 på dagordningen: Godkännande av dagordningen.

Presidiets förslag till dagordning för sessionen är omdelat i salen. Kan förslaget till dagordning godkännas? Svaret er JA.

Rådet beslutade att godkänna dagordningen i överensstämmelse med det omdelta förslag till dagordning.

4. Regler för sessionens genomförande – information om procedur vid voteringar

Dokumentation:

- Regler för sessionens genomförande (Dokument 2)

Presidenten: Vi går till punkt 4 på dagordningen: Regler för sessionens genomförande, Dokument 2.

Presidiets förslag till regler för sessionens genomförande är omdelat i salen. Reglerna omfattar först och främst regler för taletid under debatterna.

Jag ska särskilt framhäva på den att-sats, där det framgår, att alla punkter som är på dagordningen får den tid till behandling som är avsatt på dagordningen. Ifall debatten överskrider den avsatta tiden föreslås det att presidenten kan avsluta debatten även om det resterar flera talare på tалlistan.

Alla gästande parlamentariker har rätt att tala i de enskilda debatterna.

Kan plenarförsamlingen godkänna förslaget? Svaret er JA.

Presidiets förslag till regler för sessionens genomförande bifölls - Dokument 2, läggs sålunda till handlingarna.

Presidenten: Jag vill också upplysa om att presidenten vill vara mycket uppmärksam på, att taletiderna i debatterna överhålls. Samtidig vill jag informera om, att alla som önskar repliker ska trycka på "begär om ordet"-knappen.

Förutom reglerna om taletid vid sessionen gäller naturligtvis också reglerna för sessionen som framgår av Nordiska rådets arbetsordning.

Information om hur omröstningar ska ske ges när det blir aktuellt.

Jag ber medlemmarna vara uppmärksamma på att förhandsanmälningar till den tryckta talarlistan skall inlämnas senast 20 minuter innan debatten börjar. Rådsekreteriatet tar imot anmälningar till talarlistan i lokal RV-3. Där tar man också gärna imot talmanuskript för kommande talare. Anmälningar till talarlistan efter denna tidpunkt ska göras direkt till podiet.

Jag ska också upplysa om att justerede tal lämnas tillbaks vid podiet, där de läggs i en brevlåda.

Till avslutning vill jag påminna om, att alla mobiltelefoner i salen ska vara avstängda samt att rökning i salen är förbjudet.